

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22144 - Intervenció Educativa en els Problemes del Llenguatge i l'Audició / 11
Titulació	Grau d'Educació Primària (Pla 2013) - Quart curs
Crèdits	3
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Miquela Maria Sastre Vidal miquelasv@uib.es	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

L'assignatura "Intervenció Educativa en els Problemes del Llenguatge i l'Audició -22144" és una assignatura optativa necessària per a l'obtenció de la Menció en 'Audició i Llenguatge' en els estudis d'Educació Primària.

L'objectiu d'aquesta assignatura és assolir la comprensió i l'adquisició de les habilitats bàsiques per poder col·laborar en l'avaluació i realitzar la intervenció adient com a mestre especialista en Audició i Llenguatge dins l'entorn educatiu. L'alumnat haurà d'haver adquirit les competències necessàries per poder treballar de forma coordinada amb la resta de l'equip docent i altres recursos externs en la prevenció, detecció, avaluació curricular i intervenció educativa amb alumnes amb dificultats de comunicació i llenguatge. Tot això, sempre des d'una perspectiva inclusiva, funcional, contextualitzada i per tant necessàriament basada en el currículum.

Per assolir aquest objectiu és necessari el domini de les competències adquirides a l'assignatura "Intervenció psicoeducativa en les dificultats del llenguatge en el context escolar" (assignatura bàsica, 2n curs), i a les assignatures que conformen la matèria "Audició i llenguatge", que està formada per: 'Trastorns del llenguatge en educació primària' (Assignatura optativa necessària per menció, 3r curs), 'Prevenció de les dificultats del llenguatge i l'audició' (Optativa) i "Sistemes alternatius de comunicació" (Optativa) que, juntament amb l'assignatura de 'Dificultats específiques d'aprenentatge' de la matèria de 'Suport educatiu' conformen la menció d'Audició i Llenguatge.

Requisits

Essencials

L'assignatura "Intervenció Educativa en els Problemes del Llenguatge i l'Audició" és una assignatura necessària per a l'obtenció de la Menció en 'Audició i Llenguatge'.

Recomanables

Guia docent

Es recomana que l'alumnat hagi realitzat les assignatures següents: 'Psicologia del desenvolupament en edat escolar', 'Educació inclusiva', 'Intervenció psicoeducativa en les dificultats del llenguatge en el context escolar' (2n curs) i "Trastorns del Llenguatge en Educació Primària" (3r curs) que la precedeixen en el pla d'estudis.

Competències

Específiques

- * 1.2.10. Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula i el rol del professor com a facilitador d'aquests.
- * 2.4.2 Comprendre els principis bàsics de les ciències del llenguatge i la comunicació i conèixer els fonaments lingüístics, psicolingüístics, sociolingüístics, pragmàtics i didàctics de l'aprenentatge de llengües.
- * 2.4.3 Conèixer el procés d'aprenentatge i ensenyament del llenguatge oral i escrit i l'aplicació de diferents estratègies metodològiques que permetin atendre qualsevol dificultat que pugui aparèixer en el procés d'adquisició i ús.
- * 2.4.11 Desenvolupar i avaluar els continguts del curriculum i el procés d'aprenentatge de llengües dels estudiants mitjançant recursos didàctics adients i promoure les competències corresponents en els estudiants.

Genèriques

- * 4.1. Instrumentals. 4.1.2. Capacitat d'anàlisi i de síntesi. 4.1.2. Capacitat d'organització i planificació. 4.1.4. Capacitat de gestió de la informació: obtenció i anàlisi de diferents fonts (documentació i comunicació).
- 4.2. Personals i interpersonals. 4.2.2. Habilitats en les relacions interpersonals. 4.2.5. Capacitat de crítica i autocrítica. 4.2.6. Capacitat de treballar en equip. 4.3. Sistèmiques. 4.3.1. Aprenentatge autònom

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Aquesta assignatura està estructurada en torn a tres grans blocs organitzats en 15 unitats.

Al primer bloc, que és introductori, s'incidirà en les bases que sustenten l'avaluació i la intervenció en dificultats del llenguatge a l'entorn educatiu, i en plantejar els objectius i funcions del mestre d'Audició i llenguatge.

Al segon bloc es treballarà sobre l'avaluació de la comunicació i el llenguatge als centres educatius, sempre en col·laboració amb l'equip docent i amb el servei d'orientació corresponent i amb el perfil i funcions corresponents com a mestres d'audició i llenguatge (AL).

I finalment el tercer bloc es tractarà de la intervenció del mestre d'AL a l'entorn inclusiu.

Continguts temàtics

BLOC 1. Bases de l'avaluació i la intervenció en les dificultats del comunicació i llenguatge a l'entorn educatiu

Guia docent

1.1 Les dificultats de comunicació i llenguatge a l'entorn educatiu

1.2. Finalitat i objectius generals de la intervenció del mestre especialista en Audició i Llenguatge (AL). Funcions de l'AL a l'escola inclusiva

BLOC 2. L'avaluació de les dificultats de comunicació i llenguatge a l'entorn educatiu

2.1. Avaluació de la comunicació i el llenguatge: objectius i continguts

2.2. Recollida i anàlisi de mostres de llenguatge. Elaboració del perfil de llenguatge

2.3. Proves d'avaluació estandaritzades i no estandaritzades.

2.4. Aspectes específics en l'avaluació als diferents tipus de dificultats de comunicació i llenguatge.

BLOC 3. De l'avaluació a la intervenció educativa en dificultats de comunicació i llenguatge a l'entorn inclusiu

3.1. De l'avaluació a la intervenció. Propostes d'estimulació de la comunicació i el llenguatge com a prevenció.

3.2. La intervenció del mestre d'AL a l'aula ordinària: inclusiva, col·laborativa i curricular.

3.3. Tècniques i estratègies d'intervenció als aspectes comunicatius no verbals i funcions executives. Activitats i recursos.

3.4. Tècniques i estratègies d'intervenció a la dimensió fonètica i fonològica. Activitats i recursos

3.5. Tècniques i estratègies d'intervenció a la dimensió morfològica i sintàctica. Activitats i recursos

3.6. Tècniques i estratègies d'intervenció a la dimensió semàntica. Activitats i recursos

3.7. Tècniques i estratègies d'intervenció a la dimensió pragmàtica. Activitats i recursos

3.8. Aspectes rellevants per a la intervenció inclusiva amb alumnes amb discapacitat auditiva i amb discapacitat motriu.

3.9. Àmbits de col·laboració: família i escola. Altres entorns socials i recursos externs.

Metodologia docent

D'acord amb els objectius de l'assignatura, i per tal de contribuir a que els alumnes adquireixin les competències necessàries per poder treballar com a mestres especialistes en audició i llenguatge a l'entorn educatiu, serà necessària la implicació i participació activa en el procés d'aprenentatge.

Es partirà dels coneixements previs dels alumnes, recollint la informació referent a matèries cursades anteriorment, a les pròpies habilitats i coneixements, i a les pràctiques.

Se proposa una combinació de treball individual, en petit grup, i també en gran grup a les sessions presencials. Es treballarà en grups de dues o de tres persones, i aquest grup ha de ser estable al llarg de totes les sessions i en la presentació de les tasques.

La dinàmica de l'assignatura està organitzada de la següent manera:

- Activitat prèvia dels alumnes, preparatòria de la sessió presencial o de la tasca en grup (en el cas de Menorca i Eivissa).

Guia docent

- Activitat presencial, o de petit grup, en la que es durà a terme una activitat encaminada a ser aplicada directament al cas pràctic de cada grup.

Utilitzarem enregistraments, de vídeo i d'àudio, per exemplificar cada apartat. Als casos pràctics se cercarà la fonamentació teòrica, basada en la investigació educativa, que sustenta qualsevol de les actuacions i propostes didàctiques i que ha de quedar reflectida també a les propostes d'intervenció

L'assignatura forma part del programa Campus Extens.

Volum de treball

L'assignatura està organitzada en torn a dos gran eixos: en primer lloc, les sessions presencials i les feines en petit grup, en les quals es combinaran activitats teòriques i pràctiques, de forma equitativa, a on es presentaran els continguts i les activitats a treballar, i es presentaran als companys les conclusions a que hagi arribat cada grup de treball. En segon lloc, en la lectura prèvia per part dels alumnes dels materials indicats d'acord amb cada tema, organitzats i a disposició dels estudiants al moodle de l'assignatura de Campus Extens.

Aquesta feina de resolució de casos pràctics i de fonamentació i recerca teòrica es durà a terme tant de forma individual com en petit grup, de forma no presencial.

En la següent taula es presenta la distribució d'hores segons les diferents activitats de treball presencial i de treball no presencial (o autònom) planificat.

Activitats de treball presencial (1 crèdits, 25 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	Les sessions presencials es duran a terme els dimecres de 16 a 19h a Mallorca, i als seminaris a Eivissa i a Menorca. Es combinaran activitats d'exposició teòrica dels continguts amb exemples, vídeos i altres recursos.	12.5
Classes pràctiques		Grup mitjà (M)	Es partirà de la presentació d'un exemple, de qüestions pràctiques, de l'observació i anàlisi de material d'avaluació i intervenció, o altres estratègies. S'haurà de resoldre el tema plantejat en petit grup i compartir en gran grup.	12.5

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (2 crèdits, 50 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup		L'alumne haurà de dur a terme diferents activitats: En primer lloc, recerca, lectura i anàlisi de documentació teòrica relacionada amb els continguts que se treballin. En segon lloc, resolució de les activitats plantejades i aplicació a les propostes d'intervenció.	50

Guia docent

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes en l'assignatura seran valorades mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació:

- La realització d'un examen, que serà escrit (excepte a casos d'alumnes que necessitin l'adaptació del procediment d'avaluació, cas que s'haurà de comunicar i acordar amb la professora a l'inici de l'assignatura). Aquest examen suposarà el 50% de la qualificació final, sempre i quan s'obtingui un mínim d'un 5 en la nota d'aquesta prova.
- La presentació de les tasques d'aplicació proposades a l'assignatura, suficientment documentades i fonamentades teòricament, segons els grups de treball organitzats (màxim tres persones). Aquest apartat suposarà el 50% de la qualificació final de l'assignatura, sempre que s'obtingui un mínim d'un 5 en la nota d'aquests treballs

Es considera condició indispensable l'assistència al 80% com a mínim dels temps de les sessions presencials (sessions setmanals a Mallorca i seminaris a Menorca i Eivissa). El control d'assistència es durà a terme a l'inici i al final de cada sessió.

Tots els alumnes hauran de presentar les tasques d'aplicació proposades al punt d'entrega disponible al moodle de l'assignatura.

Per a aquells alumnes que no puguin assistir a les sessions presencials es contempla la possibilitat de cursar la modalitat no presencial, sempre i quan s'acordi amb la professora a l'inici de l'assignatura, o en el moment en què es presenti la necessitat del canvi de modalitat, que haurà de ser degudament justificat. La tasca a realitzar per l'alumne serà la presentació de les activitats proposades en la modalitat Campus Extens.

La presència d'errades ortogràfiques i/o gramaticals a qualsevol activitat acadèmica escrita lliurada per l'alumnat i/o la manca de competència lingüística en els dos idiomes oficials, necessària per l'especificitat de l'assignatura, serà qualificada negativament.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Classes teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Les sessions presencials es duran a terme els dimecres de 16 a 19h a Mallorca, i als seminaris a Eivissa i a Menorca. Es combinaran activitats d'exposició teòrica dels continguts amb exemples, vídeos i altres recursos.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 50%

Estudi i treball autònom individual o en grup

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumne haurà de dur a terme diferents activitats: En primer lloc, recerca, lectura i anàlisi de documentació teòrica relacionada amb els continguts que se treballin. En segon lloc, resolució de les activitats plantejades i aplicació a les propostes d'intervenció.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 50%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Aquesta relació bibliogràfica s'anirà completant al llarg del curs. Igualment, se comentaran a les classes presencials els recursos més adients relacionats amb cada tema, especialment les referències de revistes i material d'intervenció. No se citen recursos web.

Bibliografia bàsica

Acosta, V; Moreno, A.M. (1999). *Dificultades del lenguaje en ambientes educativos*. Barcelona: Masson
 Acosta, V (2006). *La sordera desde la diversidad cultural y lingüística. Construyendo centros inclusivos en la educación del alumnado con sordera*. Barcelona: Masson
 Aguado, G.; Cruz, J.; Domezáin, M.J. (2003): *Comprender el lenguaje haciendo ejercicios*. Madrid: Entha
 Andreu, LL (coord) (2014). *El trastorno específico del lenguaje. Diagnóstico e intervención*. Barcelona: UOC
 Bassa, R (coord) (2015). *El llenguatge oral i escrit a l'escola: Bones pràctiques*. Barcelona: UOC
 De las Heras, G i Rodríguez, L. (2015). *Guía de intervención logopédica en las dislalias*. Madrid: Síntesis
 Escorcía, C. i Rodríguez, L (2019). *Prácticas de atención temprana centradas en la familia y en entornos naturales*. Madrid: UNED
 Generalitat de Catalunya (2003): *L'ús del llenguatge a l'escola: propostes d'intervenció per a alumnat amb dificultats de comunicació i llenguatge*. Barcelona. Departament d'ensenyament.
 Juárez, A, i Monfort, M. (2003): *Estimulación del lenguaje oral*. Madrid. Entha.
 Pérez, E. (2013) *Diagnóstico e intervención en las dificultades evolutivas del lenguaje oral*. Barcelona: Lebón

Bibliografia complementària

Disponible a l'Aula Digital

Altres recursos

Universitat
de les Illes Balears

Guia docent

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22144 - Intervenció Educativa en els Problemes del Llenguatge i l'Audició
Grup	Grup 11

Disponibles a l'Aula Digital

